

Mina D. Todorović

VIR SVETOVNA

Prvi deo trilogije *Virovi*

Mina D. Todorović

VIR SVETOVNA

Prvi deo trilogije *Virovi*

Pripreme za put

Moralne obaveze se često kose sa zdravim razumom.

Dobrica Ž

Na Raviusov predlog da se odmah krene na put, pisovi zamoliše odlaganje za dve nedelje.

„Imajte na umu da jedino vi imate vremensko ograničenje”, opomenu ih Ravius. „Godinu dana nije predug rok za ovakav put. Štaviše, rekao bih da je knap.”

Gospodin Dobrica se namršti negodujući: „Godinu dana! Godinu dana do tamo i toliko natrag. Ja sam mislio da se radi o daleko kraćem putu.”

„Ti uvek možeš da odustaneš, čak i tokom putovanja, ali je bolje da to učiniš odmah. Znaš da se mi nećemo ljutiti”, reče mu Nosel.

„Ipak, dve godine života treba utrošiti na potucanje po nepoznatom svetu”, mirnije će Ž.

„O, zar je to toliko teško kada ti je poklonjen gotovo čitav život?”, zajedljivo će Ravius.

„I skoro istovremeno oduzet”, ubaci se Anos. „Ti, Raviuse, odlično znaš da je ovaj put sličan samoubistvu. Još ne mogu da shvatim razloge ovog mladog čoveka da se upusti u sve ovo.”

„Pitam se da li je zanemarena činjenica da sam ja čovek od reči. Kada nešto odlučim, to je rešena stvar i molim da se više ne pominje odustajanje”, suvo odgovori Ž.

„A ja se pitam da li je zaboravljena činjenica da i ja postojim. I da i ja idem na taj put”, stidljivo ubaci Čičak.

„Pogrešno zaključuješ”, odgovori mu Nosel. „Jedina razlika je to što su nam tvoji razlozi jasni. Ti si, naime, veoma dobar čovek, koji bi pomogao svakom, pa zašto ne i nosatim pisovima.”

„Trebalo bi da izvedem zaključak da ja nisam dobar čovek i usled toga vam je nejasan moj motiv?”, upita gospodin Ž izdigavši obrve.

„Ti si, pre svega, razuman čovek. A ovo se protivi postupku racionalne osobe”, objasni Anos.

„Sve što mi se dešava otkako sam dospao ovde potpuno je van pameti. Jedino valjano u svemu je to što se Dronjak podmladio. I Đubrica, moram da dodam.”

Velenosor im se približavao laganim korakom. Prethodno je bio zaokupljen organizacijom poslova oko održavanja cvetnih površina. Kada je poslao i poslednjeg pisa, izvesnog Arnosova, da uredi različak oko staza, došao je da čuje kakav je dogovor. Još jednom on upozori dečake da i ne sanjaju kakve ih sve opasnosti očekuju, ali kad dobi sasvim određen odgovor, dodade: „Istina, imam nešto više nade sada kad znam da i mladi Ravilus ide. Da se nije šunjao po našoj zemlji baš u vreme kada i vi banuste, ja ni pominjao ne bih drugu mogućnost sticanja besmrtnosti.”

Ravilus raširi svoj beli osmeh i, češnuvši se po glavi, veselo reče: „Davno mi niko nije uputio lepše reči. Međutim, sada se i ja osećam obavezan da došljacima objasnim neke stvari. Da ste sa ovoga sveta, moja golobradost bi vam otkrila nešto o meni. Znaite, čarobnjacima raste brada kada se susretnu sa prvom pravom opasnošću. Hoću da kažem – ja zapravo i ne znam šta znači prava opasnost.”

„To je samo zbog toga što ti do sada bejaše pod stalnom zaštitom Drevnog”, objasni mu Velenosor. Ravilus se smrači, a poglavar pisova nastavi: „Svaki tvoj korak je pratio. Za leđima ti uvek bejahu oči nekog vilenjaka, ili drugog, starijeg čarobnjaka, a dobar deo puta motrili su te Zlatoluj i Beli Soko.”

„Ma nije moguće! Stari lisac je poslao za mnom dve svoje najmilije životinje. A ja već pomislio da na ovom svetu više nema pravih opasnosti.”

„Ovo i mi tek sada saznasmo”, reče Anos, a Nosel objasni dečacima: „Zlatoluj je Orgamionov konj... Drevni i Orgamion dva su različita imena za jednog istog čarobnjaka. Beli Soko je njegova druga omiljena životinja. Možda ga videste kako kruži našim nebom.”

Dobrica klimnu glavom, a Čičak, vatreno zainteresovan za sve što se tiče čarobnjaka, upita: „Zašto ima dva imena?”

Ravilus zamišljeno odvrati: „Ko? A, Drevni! Pa, Orgamion mu je pravo, čarobnjačko ime, ali ga svi zovu Drevni, zbog mnogih hiljada godina koje je ostavio iza sebe. Samo, mene trenutno zaokuplja druga briga. Smatra li on mene nedotupavim, kada mi šalje dadilje?”

Na početku je mladi čarobnjak izgledao blago iznerviran. Međutim, što je duže razmišljao o svemu, bivao je sve ljući i ljući, dok ga sasvim ne obuze bes. Crveni pečati mu izbiše na obrazima, usne se stisnuše i ubledeše, a oči mu blesnuše, pune gneva.

„Da, izvesno me smatra budalom!”

Velenosor lagano podiže obrve.

„Mladalačka glupost progovara iz tebe. Dakako da ne smatra te glupljim nego što jesi. Pre bih rekao – on zna da izuzetan si, premda suviše plahovit. Gotovo smem da tvrdim: Drevni je znao da se kaniš na ovaj put, još pre nego što se u tvojoj glavi i rodila takva misao. Možda još od trenutka kada te bejaše prvi put ugledao. Budi razuman i spoznaćeš da imaš

razloga za zahvalnost. Čak i meni je poslao poruku: 'Ako se to dete pojavi u tvojoj zemlji, zadrži ga što duže možeš. Smišlja neku ludost, a još nije spreman.' Sada mi je jasno i na kakvu ludost mišljaše."

„To dete! To dete! Pa kako on zamišlja da mi izraste brada kad mi se vazda neko za leđima šunja?"

„Čuvao je Drevni svu snagu tvoju baš za ovaj put. I siguran ja sam, a i ti budi, da dobro je znao šta čini i zašto to čini."

Ljuta prišapnu Dobrici: „Ipak je malo pomereneno smatrati detetom nekoga ko ima petsto pedeset šest godina."

Ovaj mračno odgovori: „Ovde je sve pomereneno, koliko ja mogu da primetim."

„Čak i put. Pomeren je za dve nedelje", namignu mu čarobnjak. Bes već beše iščileo iz njega, a veselo raspoloženje ponovo mu se ogledalo na licu.

Tih četrnaest dana dečaci su proveli u odmaranju, jelu, šetnjama i razgovorima sa Ravilusom. Ovaj ih je vodio na dugačke izlete, pričao im razne zanimljivosti iz istorije pisova, pokazivao im biljke koje ranije nisu videli i učio ih kako se zovu. Svakodnevno su odlazili na plivanje, a u tim zajedničkim časovima dečaci su polako saznavali šta ih očekuje. Ravilus je već isplanirao maršrutu, pa im je to i objasnio: „Ako se pisovi slože sa mnom i usvoje ovaj plan, put će ići malo zaobilazno, ali će biti najsigurniji, da ne kažem – najmanje opasan. Ima mnogo prijateljskih tačaka", pokazivao je prstom na liniju u pesku koja je predstavljala put. „Prošli bismo kroz Zelvilin, gde živi najveći broj šumskih vilenjaka, pa kroz Drat, jedva čekam... Odmorili bismo se kod patuljaka i belih vilenjaka, a onda, ako stignemo dotle, dolazimo do Ora! Tamo živi Drevni... Što se opasnosti tiče, o tome malo znam", nasmeja se čarobnjak, gladeći svoju голу bradu.

„Možda si čuo nešto iz priča", reče Ž, koji je voleo da bude pripremljen bar na deo opasnosti.

„Ponešto znam, a to ću vam i reći. Naići ćemo na vešce, demone, dusine, na mećave i oluje i ko zna na šta sve još. Jedino što pouzdano nećemo susresti jeste rđav pis, jer takav ne postoji. Sve ostalo je moguće.”

„Zar i loš čarobnjak?” upita Ljuta sa nevericom.

„Pa, dešavalo se. Ima i kod nas željnih moći i vladanja, koji zbog tih ciljeva zaborave na plemenitost, ali su takvi retki.”

„Procenjuješ li ti, Raviluse, da imamo šanse?” upita Ž.

Mladi čarobnjak pocrvene. Neko vreme je ćutao, a lice mu je bivalo sve rumenije, kad, odjednom, iz njega probi kao bujica: „Meni je strašno važno da pođem ka Svemoćnoj. Ako vi odustanete, sumnjam da ću naći drugog čoveka, ali ću tražiti čitav život. Ne bi trebalo da vam kažem ovo, ipak... Ne polazite na ovaj put! Niko vam neće zameriti što ste na vreme pobjegli od sigurne smrti. Ja znam da ćemo poginuti, ali je moja želja za Svemoćnom već takva da joj se ne mogu odupreti. Anos i Nosel su potpuno svesni da nemamo šansi, ali je njima ostalo još godinu dana života, a kako od toga ne zavisi samo njihov život, moraju da probaju. Ipak, svakako bi im bilo lakše da umru ovde, u svojoj zemlji, među prijateljima, nego negde daleko i na mnogo suroviji način. Vi imate pred sobom skoro čitav jedan život. Možete da ga upotrebite lepo i pametno. Vratite se u svoj svet!”

Ž i Čičak osetiše kako ih podilazi jeza. Ljuta ispod oka pogleda u prijatelja, a ovaj odgovori, sasvim tiho: „Ti se vrati na naš svet, molim te. Ja ću ići sa njima.”

Čičak odmahnu glavom. „To ne dolazi u obzir. Ja sam nas ovde doveo. Ti odlaziš kući, a ja ću na put.”

„Ma nema govora o tome. Ja sam uzeo lilibalu, stoga ja idem po Besmrtnu vodu.”

Prepirka je trajala sve dok Ravilus ne reče: „Očigledno je da se nećete razdvojiti. Ili ćete obojica kući, ili na put.”

„Nećemo se vratiti kući”, zaključio Ž tiho.

„Ma valjda hoćemo”, pobuni se Čičak. „Samo ćemo prvo morati da pomognemo Anosu i Noselu da dobiju besmrtnost.”

„I meni da postanem Veliki Mag”, dopuni ga čarobnjak.

Te noći je, međutim, čak i Ljuta Čičak vrlo rđavo spavao. Misli su mu tužno letele ka malom i sigurnom stanu, ka lepom parku ispred zgrade. Sećao se Mirkinih punjenih paprika, Pištinih kolača, dragog Instituta za biologiju, a posebno odseka za botaniku. Kad je konačno zaspao, počela su da ga jure nekakva strašna bića, koja su sve vreme kreštala: „Poješćemo te, poješćemo te!”

Probudio se obliven znojem i strašno gladan. Sišao je u trpezariju s nadom da će pronaći nekakvu zaboravljenu hranu, a tamo je pronašao Rivilusa i Dobricu kako piju hešvit i tiho razgovaraju.

„Nisam mogao da spavam, imao sam strašne more”, reče Čičak, sedajući kraj njih.

„Isti kadar, treći put”, promrmlja Ž.

„Šta to znači?”, upita Rivilus.

„Nešto sa našeg sveta. Hoću da kažem da istu priču imamo i nas dvojica”, objasni Ž.

„Ima li nečega za jelo?”, prošaputa Čičak.

Rivilus ode do ostave i vrati se s velikim tanjirom punim raznih đakonija. U prvo vreme su ćutke jeli, a onda Ljuta zamoli: „Pričaj nam nešto vedro.”

Mladi čarobnjak se zamisli, oči mu se zacakliše, pa reče: „Evo nečeg interesantnog za gospodina Dobricu. Ti si uzrujao neke pisove, je li?”

„Da. Onom prilikom kad sam uzeo nesrećne lilibale.”

„Epa, vidiš, učinio si nešto što je pre tebe pošlo za rukom samo Drevnom, kada se poigrao sa Giganosanovim nosom.”

„Da, ako se ne varam, mislim da si pomenuo da je to bio Orgamion”, ubaci se Ljuta, veoma važno naglašavajući ovo čarobnjačko ime.

„On – bradom. U našem svetu, kad hoćemo da kažemo da je nešto praktično nemoguće, mi kažemo: To će se desiti kad uzrujaš nosatog pisa. E, ima još jedan važan detalj! Ako neko me pođe od ruke da uzruja, rastuži i nasmeje nosatog pisa, taj može da poželi tri želje i one će mu biti ispunjene.”

Gospodin Ž zamisli njihova lica, pa odvrati glavom: „To je zaista nemoguće.”

„Malo verovatno”, ispravi ga Čičak. „Jer da je nemoguće, ne bi se ni govorilo o tome. Zbilja, jesi li promenio mišljenje što se tiče tvog uverenja da je nemoguće da se neko probudi iz nesvesti pedesetak godina mlađi?”

Ljuta ovo pitanje nije postavio sa željom da iznervira Dobricu, ali mu je ovaj uputio takav pogled da Čičak pognu glavu kao krivac. Mladi čarobnjak mu ponudi duvan i prijateljski ga potapša po ramenu.

„Pričaj mi o mačkama na vašem svetu. Divne životinje.”

Ljuta sinu i poče da vergla. Ravius je slušao s puno pažnje, postavljao pitanja i smejaio se dogodovštinama iz Đubričinog života, posebno zgodama sa domaćicom Mirkom. Gospodin Ž je učtivo sačekao da razgovor sam umine, pa primeti: „Nikome od nas se ne spava, koliko vidim.”

Čarobnjak i Čičak klimnuše glavom.

„U tom slučaju”, nastavi Dobrica, „predlažem da završimo ovu noć kako smo je i započeli – sa opasnostima koje nas na putu očekuju. Da li bi, Raviuse, bio toliko ljubazan da...”

„Ne bih, jer nisam ni sam siguran šta nas sve očekuje. Hteo si da pitaš kakve strahote mogu da nas snađu na putu, zar ne?”

Dobrica potvrdi.

„Samo mogu da vam kažem da ćemo morati da savladamo i tuđe zlo i sopstveni strah. Vešci, demoni, možda čak i... Ma, da ne nagađam. Do sada se niko nije vratio sa tog puta. Ko bi mogao da nam kaže na šta ćemo nailaziti?”

Čarobnjak začuta. Od te noći, pa do samog puta, o ovome više nisu progovorili ni reč. Gospodin Ž je sebe filozofski pripremao: Šta bude, biće. Ljuta je, u skladu sa svojim vedrim karakterom, mislio: Ma biće sve u redu. Anos i Nosel su znali da previše razmišljanja o nečemu što uopšte ne poznaješ ne može biti od koristi, zato nisu time lupali glavu. Ravius je veoma često gladio svoju glatku bradu, mrmljajući: „I vreme joj je da izraste.”

Tako im je svima, pa i pisovima, laknulo kada je došlo to dugo iščekivano jutro. Svi nosati pisovi bili su tu da ih pozdrave, čak su i pisice došle da im poželev sreću. Dve najmlađe pisice priđoše Anosu i Noselu, pa rekoše: „Neka sreća uvek sa vama bude, kao što naše misli biće. I naša ljubav.”

Ovi se pokloniše, pa brzo spustiše pogled.

„I životi ove dve mlade dame zavise od ishoda ovoga puta”, šapnu im Ravius. „Kad jedno od supružnika ili verenika dobije besmrtnost, isto važi i za drugo. Međutim, ako jedno od njih pogine, drugo će umreti u roku od tri meseca.”

Srećom, ovi pozdravi zaljubljenih bejahu ujedno i poslednji pozdravi. Gospodin Dobrica, koji je očekivao veliku i iscrpljujuću ceremoniju opraštanja, odahnu sa olakšanjem. Tada im pristupi Velenosor i svakom putniku pruži odgovarajuće oružje: pisovima skraćene sablje, dečacima po oštar i lepo ukrašen nož, a čarobnjaku vitak mač. Na rastanku ih pogleda, svakog ponaosob, pa im reče: „Samo dobrotu u srcu pravi put odabira, a samo mudrost u glavi taj put i završi. Imajte, deco moja draga, i jednoga i drugoga.”

Konji su već čekali natovareni, a beli kameni put je blistao na jutarnjem suncu. Putnici mahnuše i krenuše ka Besmrtnoj.

Iz zabeležaka Dobrice Ž
(strana 21)

Počeo sam da ucrtavam mapu ovoga sveta, jer sam prime-
tio da se razlikuje od našega. Solidno poznavanje geografije
dozvoljava mi da sa potpunom sigurnošću tvrdim kako zem-
lja poput ove u kojoj žive nosati pisovi, sa svim onim jezerima,
sa Belom planinom okupanom širokom rekam – na našem
svetu ne postoji. Zanimljivo je da su nam sazvežđa potpuno
ista, samo se ovde zvezde vide jasnije i u većem broju. Anos i
Nosel su se pokazali veoma radi da mi odgovore na neka pita-
nja. Tako sam saznao da oni Ekvator nazivaju – najširi trbuh
zemlje, da su razmere naših svetova iste, ali da je kod njih neš-
to veća površina pod vodom. Najviši planinski vrh se nalazi
na južnoj polulopti i meri 10.612 visina prosečnog nosatog
pisa (ova se kreće između 96 i 98 centimetara). Njihov svet je
mного ređe naseljen od našeg, a najveći grad nastanjuju ljudi
(koji su i najbrojnija rasa) i taj ima preko 30.000 stanovnika.
Brojem najmanja rasa jesu čarobnjaci, ima ih svega 12. Ovi
poslednji mogu da se žene ili udaju za koga hoće (sem nosatih
pisova, gde se uvek istovremeno, u dve različite porodice rodi
jedno muško i jedno žensko dete – budući supružnici). Naj-
češće čarobnjaci biraju vile, dok su čarobnice sklonije ljudima.

